

Luukonhaan lajistoa

Jalopuumetsää, suurruohoja ja saniaislehtoja

-LEHDOT JA LEHTOKASVILLISUUSTYYPIT

Kevätlinnunherne
(*Lathyrus vernus*)

Nuokkuhelmikkä
(*Melica nutans*)

JALOPUUMETSÄT

LUUKONHAAN SUOJELLUT LEHMUSLEHDOT

JALOPUUMETSÄT ON LUONNONSUOJELULAIN 29 §:SSÄ MÄÄRITELTY LUONTOTYYPPI. SILLÄ TARKOITETAAN LEHTOA, MISSÄ JALOT LEHTIPUUT MUODOSTAVAT MERKITTÄVÄN OSAN METSIKÖN PUUSTOSTA.

LUUKONHAAN ALUE SISÄLTÄÄ KAKSI LAILLA SUOJELTUA JALOPUUMETSIKKÖÄ: KOIRAVUOREN JA SUOTAJÄRVEN LEHMUSLEHDOT. SIELLÄ METSÄLEHMUS ESIINTYY RUNSAANA LEHTISEKAPUUSTON JA LEHTOLAJIEN SEURASSA. MUISTA JALOPUISTA TAVATAAN TAMMEA JA VAAHTERA. LEHMUKSEN KARIKE ON ERITYISEN EMÄKSISTÄ JA HELPOSTI HAJOAVAA JA LEHMUSLEHDOISSA MAAPERÄELIÖIDEN MÄÄRÄ ONKIN POIKKEUKSELLISEN KORKEA JA RAVINTEIDEN KIERTO NOPEAA.

Metsälehmus (*Tilia cordata*)

Nuokkuhelmikkä-linnunhernetyyppi (MeLaT)

Kuiva + runsasravinteinen lehto

Nuokkuhelmikkä-linnunhernetyypin lehdot ovat kuivia ja runsasravinteisia. Kenttäkerroksessa esiintyy tyyppin nimilajien **nuokkuhelmikän** (*Melica nutans*) ja **kevätlinnunherneen** (*Lathyrus vernus*) lisäksi muitakin heiniä ja hernekasveja. Tavallisia lajeja ovat **sormisara** (*Carex digitata*), **metsäorvokki** (*Viola sylvestris*), **kielo** (*Convallaria majalis*), **sinivuokko** (*Hepatica nobilis*), **ahomansikka** (*Fragaria vesca*), **lillukka** (*Rubus saxatilis*) ja **metsäkastikka** (*Calamagrostis arundinacea*). Pensaskerroksessa tavataan lehtopensaista ja lehdon puista **metsälehmusta** (*Tilia cordata*).

LUUKONHAAN ERILAISET LEHDOT

LEHDOT OVAT METSIEMME LAJIRIKKAIMPIA JA MONIMUOTOISIMPIA ELINYMPÄRISTÖJÄ. LEHDON MAAPERÄ ON RUNSASRAVINTEISTA, VAIN LIEVÄSTI HAPANTA JA PINTAOSISTAAN RAKEISTA LEHTOMULTAA JA SIINÄ VIIHTYY MONILUKUINEN HAJOTTAJAEIÖSTÖ. KASVILLISUUS ON REHEVÄÄ KOOSTUEN POHJAKERROKSEN LEHTOSAMMALISTA, KENTTÄKERROKSEN KUKKIVISTA RUOHOKASVEISTA, PENSASKERROKSEN LEHTOPENSAISTA JA LATVUSKERROKSEN LEHTIPUISTA. KASVILLISUUDEN KERROKSELLISUUS JA MONIPUOLISUUS TARJOAVAT VAIHTELEVAN, LUKUISILLE ELIÖLAJEILLE SOVELIAAN ELINYMPÄRISTÖN.

LEHDOT JAETAAN MAAPERÄN KOSTEUDEN PERUSTEELLA KUIVIIN, TUOREISIIN JA KOSTEISIIN LEHTOIHIN SEKÄ RAVINTEISUUDEN PERUSTEELLA KESKI- JA RUNSASRAVINTEISIIN LEHTOIHIN. VALLITSEVAN KASVILLISUUDEN PERUSTEELLA NE LUOKITELLAAN VIELÄ TARKEMMIN LEHTOKASVILLISUUSTYYPEIKSI.

LUUKONHAASTA LÖYTYY NIIN KUIVAA, TUORETTA KUIN KOSTEAA LEHTOA. KARKEASTI JAOTELTUNA KUIVAT (MeLaT) LEHDOT SIJAITSEVAT MÄILLÄ, TUOREET (HeOT ja PuViT) LEHDOT RINTEILLÄ JA KOSTEAT (OFiT ja MatT) LEHDOT ALAVILLA MAASTONKOHILLA SEKÄ PAIKOISSA MISSÄ PINTA-JA/TAI POHJAVESI ON LÄHELLÄ. LUUKONHAAN ALUEELLA POHJAVESI PURKAUTUU MAAN PINNALLE MONIN PAIKOIN SEKÄ AVOLÄHTEINÄ ETTÄ NS.TIHKUPINTOINA.

Sinivuokko - käenkaalityyppi (HeOT)

Tuore + runsasravinteinen lehto

Sinivuokko- käenkaalityyppi on Etelä -Suomen tuoreen ja runsasravinteisen lehdon lehtokasvillisuustyypeistä yleisin. Luonteenomaisimmat ruohot ja heinät ovat **mustakannonmarja** (*Actaea spicata*), **lehtotesma** (*Milium effusum*), **sudenmarja** (*Paris quadrifolia*), **lehtoimikkä** (*Pulmonaria obscura*), **lehtoleinikki** (*Ranunculus cassubicus*-ryhmä) ja **kaiheorvokki** (*Viola selkirkii*).

Lehtoimikkä - lehto-orvokkityyppi (PuViT)

Tuore + runsasravinteinen lehto

Lehtoimikkä - lehto-orvokkityypin lehdot ovat yleisiä Hämeessä. Näitä tavataan etenkin emäksisten kalliuseinämien juurilta, usein hyvin kivisistä ja HeOT -lehtoja kuivemmista paikoista. Tyyppin tunnuslajeja ovat **lehtoimikkä** (*Pulmonaria obscura*), **lehto-orvokki** (*Viola mirabilis*), **kevätlinnunherne** (*Lathyrus vernus*), **kivikkoalvejuuri** (*Dryopteris filix-mas*) **kielo** (*Convallaria majalis*), **mustakannonmarja** (*Actaea spicata*), **lehtonurmikka** (*Poa nemoralis*) **haisukurjenpolvi** (*Geranium robertianum*) ja **letohorsma** (*Epilobium montanum*).

Imikkä-lehto-orvokkityypin puulajeista leimallisina on **metsälehmus** (*Tilia cordata*). Sen seurassa kasvavat yleensä haapa, raita ja kuusi.

Suurruoholehto, Käenkaali-mesiangervotyyppi (OFiT)

Kosteaa + runsasravinteinen lehto

Suurruoholehtoja luonnehtii kostea maaperä ja korkea ruohovartinen kasvillisuus. Valtalajina Etelä-Suomessa on tavallisesti **mesiangervo** (*Filipendula ulmaria*). Luukonhaan suurruohoja ovat lisäksi mm. **huopaohdake** (*Cirsium heterophyllum*), **suokelto** (*Crepis paludosa*), **ojakellukka** (*Geum rivale*) ja **ranta-alpi** (*Lysimachia vulgaris*).

Saniaislehto, Kotkansiipityyppi (MatT)

Kosteaa + runsasravinteinen lehto

Runsasravinteisten saniaislehtojen kenttäkerrosta vallitsevat suursaniaiset **kotkansiipi** (*Matteuccia struthiopteris*), **soreahiirenporras** (*Athyrium filix-femina*) ja **alvejuuret** (*Dryopteris* spp.). Näiden ohella tyyppille ominaisia ruohoja ovat **lehtotähtimö** (*Stellaria nemorum*), **lehtokorte** (*Equisetum pratense*), **kevätlinnunsilmä** (*Chrysosplenium alternifolium*) ja **lehtopalsami** (*Impatiens noli-tangere*). Saniaislehtojen vaateliaita heiniä ovat **korpiorsimo** (*Glyceria lithuanica*), **korpinurmikka** (*Poa remota*) ja **hajuheinä** (*Cinna latifolia*).

Kotkansiipityypin lehtojen pensaskerros on hyvin kehittynyt, monikerroksinen, ja siinä voivat kasvaa kaikki lehtopensaikat. Yleisimmät lajit ovat **korpipaatsama** (*Frangula alnus*), **musta- ja punaherukka** (*Ribes nigrum*, *R. rubrum*) sekä **koiranheisi** (*Viburnum opulus*).

